

Громадська Думка

ШЕДЕВІЛАТА:
На місяць . — м. 50 ф.
„ 3 місяці „ 50 ф.
(Ціна 1 прис. в таб. 5 ф.)

ЧАСОПІСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕЦЛЯРІ.

— ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ. —

АДРЕСА:
Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
in Wetzlar. —

Видає „Видавниче Товариство імені В. Гринченка“.

Ч. 12. (151).

Неділя, 10. лютого 1918.

Рік IV.

ТЕЛЕГРАМА.

МИР УКРАЇНИ З ЧОТИРМА СОЮЗНИМИ ДЕРЖАВАМИ!

Бюро Вольфа з 9. лютого 1918. доносить:

БЕРЕСТЕ, 9. ЛЮТОГО: Сьогодня 9. лютого в 2. годині рано заключено мир між чотирма союзними державами і українською народною республікою.

Невимовною радістю захоплює нас ця вість! Довгі сподівання миру сдійснилися! Наша молода держава, наша українська народна республіка принесла нам цей мир. Наша Україна, що силою й волею свого українського народу в цій війні й революції відновила своє державне існування й виростла в могутню силу, першою заключила мир з осередніми державами для добра й щастя свого народу й народа.

дів осередніх держав, та й дала мировий початок для всіх воюючих народів в цій страшній війні!

Нехай же цей мир буде вічним і щасливим!

Слава мирові між людьми!

Слава Самостійній Українській Народній Республіці!

(Ред.).

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ.

На засіданні 2. лютого с. р. предсідатель української делегації Сербія, як ми доносили в попередньому числі „Громадської Думки“, поставив домагання завдалегідь формально призначати Українську Народну Республіку як зовсім самостійну і ні від кого незалежну державу.

Заява Медведєва.

З цього приводу на жадання Троцького дано слово Медведєву, представником Виконавчого Виділу в Харкові, який називав себе українським представником. Пан Медведєв дає заяву, якій він каже, що Український (?) Виконавчий Виділ не уважав Київську Раду ніколи уповноваженою говорити в імені українського народу. Що доторкається ся теперішніх мирових переговорів, то Виконавчий Виділ Української (?) Республіки стоїть на становищі демократичного миру, йкий проголошує російська революція і який потвердив український совет, на становищі миру без загарбань і відшкодувань, який запевнить народам самоозначення. Що доторкається ся обсаджених областей, то Виконавчий Виділ поділяє становище, яке заступає російська делегація і заявляє, що український народ не признає ніякої згоди ні договорів з Київською Центральною Радою і що вони ніколи не увійдуть в життя, коли їх не признає і не затвердить (?) делегація Російської Республіки.

Вияснення Троцького.

Далі п. Троцький робить такі виводи: Не можна ніяким способом перечати, як він заявив свого часу, що конфлікти між Київською Радою і петроградським правителством

вом не можуть мати ніякого впливу на признання України самостійною державою. Признання незалежності або самостійності держави не належить міжта з признанням цього або того правительства.

В якій мірі міжнародне правове становище України тільки щотворить ся, можна бачити з того, про що ми довідалися ся нині з уст предсідателя української делегації, а це — про дуже важну пріорітальну зміну становища Київської Ц. Ради в питанні міжнародного становища України. Київська Рада відсунула причасність у федеративній російській Республіці і це наступає тепер, коли на третім конгресі Советів признато пріоритетом зміну становища Київської Ц. Ради, що я раз наслідком неясного ще положення на Україні, передовсім що до II границь, потрібно у всіх нерішеніх питаннях однозначності обох тут заступлених делегацій. Ця заява має й відміну сторону, а се те, що тратить свою силу і падає кожда угода між Київською Радою й осередніми державами, яка ізза це невизначеності граници між обома державами викликає протест в боку російської делегації.

Осередні держави мають інтерес в цім, щоби вони мирилися з дійсною, а не видуманою величчю, аби визначити свої відносини до України в матеріального боку. Якраз тому уважає він потребним звернутися на це увагу, що в деяких кругах перекидають сепаратистичні стремлінни в іншій революційній Росії.

В пограничних областях давньої російської держави відносять сепаратистичні стремлінни (відлучення) ті самі класи, групи, верстви, які за царського режиму були упертими сторонниками централізму. Оскільки зростає властивість Советів в цілому краю, тим більше багаті класи тих пограничних областей проголосують свої стремлінни до відлучення. Та якби ці групи побудили в іншій Росії, то вони негайно підіймуть централізм.

Представники осередніх держав не можуть очевидно гррати ролі мирового судді в теперішніх відносинах в Росії і на Україні. Як довго Київська Рада задіржив свої повноважності, не відносить він ніяких протестів проти самостійної участі у мирових переговорах. Та він мусить тепер, коли члени Виконавчого українського (?) Виділу вступили в склад російської делегації, повторювати з повним притиском, що тільки така згадка Київської Ради може бути призначана, яку признає російська делегація.

Велика бесіда Любинського. (Проти правителства большевиків).

Тоді просив слово член української делегації п. Любинський, (с-р, секретар Ради Народів). Він говорив так:

Члени української мирової делегації стояли все на тім основнім становищі, що зібрані представники держав у Берестю, які прямують до заключення миру, не мають висказувати ся про внутрішні відносини своїх противників і що внутрішні події суперечки в середні держав не будуть виносити ся під час офіційних переговорів до відома противній партії. Ми мали кілька разів нагоду виступити з рішучим протестом проти сповіріння пана Троцького, який фальшиво представляв відносини поміж

поодинокими народами давньої Росії і поміж новими державами, які повсталі на II областях. Та зараз, коли четвертим універсалом проголошено цілковиту незалежність нашої Республіки і нашу Республіку призначено в боку приязніх і других держав — перестає це питання бути внутрішнім питанням для нас і наша відповідальна місія (післанництво) супроти нашого народу спонукує нас виступити в рішучим протестом проти фальшивих тверджень, які наговорив пан Троцький в нашій неприсутності.

В 1917. році мала Росія, цей край, який замешкує тільки ріжні народи, які мають ріжні політичні завдання і зросли під ріжними історичними умовами — ріжні правителства. Рік, що почався під скіпетром цара, перейшов стадії кадетського і соціалістично-кадетського правління і кінчиться ззовсім такою самою стріляниною на вулицях Петрограду і ревнами приготованнями большевицького правителства, що би розігната Установчі Національні Збори. Тільки в однім ці всі правителства лишилися зовсім солдати, а це в своїх капіталістичних стремліннях і в своїх пожадливих бажаннях задавили новоповсталі народи і загорнути всіх їх під свою могучу руку. Та тимчасою події за царя, які розлилися не тільки стремліннями соціальними, але й національною революції, проголосило правителство большевиків прінцип (основу) самоозначення народів тільки в тій цілі, щоби тим рішучіше поборювати цей прінцип у своїм практичним переведені.

В голосних заявах большевиків про цілковигу свободу народів Росії в тільки грубі демагогічні (айдбурючі маси) способи. Правителство большевиків, яке розігнalo Установчі Збори і опирається на бағнетах платних наємників черво-

ної гвардії, ніколи не рішить ся перевести в самій Росії дуже слухні прінципи самоозначення народів. Вони знає дуже добре, що не тільки численні республіки, — Україна, Донецька область, Кавказ, та інші не признають Іхнього правительства, але й сам російський народ відмовляється йому цього права (признання). Тільки зі страху перед розвитком національної революції поставили большевики в природньо в них демагогією як в Росії, так і на міровій конференції, прінцип самоозначення.

Для поборювання переведення його в практиці хопилися вони не тільки юриди наслідників червоної гвардії, але беруться за найгірші і недопустимі способи: вони закривають часописи, розглядають народні збори, арештують та розстрілюють політиків та хапають ся вкінці цього, що підкопують зовсім фальшивими й тенденційними способами позагу правителству тої або сеї молодої республіки. Звісних соціалістів і старих революціонерів обжаловують большевики, що ті належать до буржуазії та до прореволюціонерів. Правителство большевиків оголосує святу війну Республіці, домагаючись розгнання правителства „буржуазії“, в яких большевики не хочуть вести ніяких переговорів про закінчення братобійської війни. Так переводить правителство большевиків, замість прінципу самоозначення, прінцип анархії (безладу) і розпаду, бо вони знає, що легче руйнувати, як нове збудувати; та вони держаться старої французької пословиці: „бреші, бреші, то що сприяли вже в цього обріхування!“

Боротьба петроградського правителства проти правителства та його публична нещирість у признанню правильності нашої делегації викликала серед нас оправдане підозріння. Ми були переконані, що пан Троцький дуже скоро буде пробувати увільнити ся від зовсім ясних і недвусмічних обіцянок, якими він призначив нашу делегацію як уповноважене представництво нашої Республіки. Наші сподівання сповнилися. В день, коли ми відходили до Києва, щоби привезти наші остаточні інструкції (вказівка), насілься сюди, на завізаніні і при добровічливій співучасти більшевиків, через Петроград і Днінбург, нова делегація, яка має одну ціль — підкопати нашу позагу (авторитет) в очах працюючих кляс Европи. Щоби прослідити права й докладише описати характер цеї делегації, мусимо близьче розглянути справу.

Український народ, зединений спільними ідеалами і спільними на-

ціональними стремліннями, народ, який привиляється до спокійних і упорядкованих форм державного життя, — в запалом посвятівся в першої хвилині довго сподіваної можливості власної державної будівлі. Українські робітники, солдати й селяни не тільки зуміли під покровом інтелігенції, яка вийшла в Іх рядів, зорганізувати ся, але й притягнула ще всі інші групи національностей неукраїнського стану, які живуть на українській землі. Як вислід цеї праці, приготованої довгітніми змаганнями українських політиків, і як під українською творчою силою почала Українська Рада, яка складається в представників українських солдатів, селян і робітників. Українська Рада вказувала своїми універсалами дорогу українському народові. Українська Рада, яка вже в минулому році вибрала перше українське правительство, Генеральний Секретарят, утворила там робом перше правительство в Росії, яке складалося виключно з соціалістів. Так ступінь за ступнем українського народ творив свою власну державу власною працею і петроградське правительство не має ніякого приводу й причини до вмішування у нашу внутрішній справи.

В дійсності справи стоять так, що на області України і на приналежний до неї фронт висилано ще за царського режиму переважно солдатів не-українського походження та й Україні не вдалося сідчаста революції увійти від тих спорваждених і чужих Ії елементів. Коли українські солдати зі всіх побоюв із всіх фронтів посыпали своїх делегатів на фронтові конгреси до Києва і згуртувалися від коло української Військової Ради, яка творить частину Київської Ради, — заснували не-українські солдати в деяких містах України свої солдатські Совети, які не мають ніякого впливу на життя тих областей. Деякі, однак, брали участь в тих Советах також представники робітників відповідних міст. З бажанням вишилися ся під твою або сею покришкою у внутрішнє життя України, почали петроградські большевики домагати ся від українського правительства, щоби Ілу правительству владу на Україні передати просто тим солдатським Советам, без огляду на домагання, поставлене большевиками на мировій конференції, що чужі війська мають бути виведені з обсаджених областей. (А такою обсадженою областю Москвалия являється ся й до нині Україна). Натурально не могло українське правительство сповінити того домагання.

Другий привід до вмішування у

внутрішнє життя нашої республіки ставить домагання петроградських большевиків уладти нові вибори до Центральної Ради. Поляща на боці те, що таке домагання в очевидним нарушением права самоозначення, та сповнення цього домагання тому не потрібно виконувати, що відписи про заступництво у Раді дають кожніх хвилі виборцям відкликати своїх представників до Ради й заступати їх другими. Вибори на Установчі Збори цілої Росії, які відбулися при кінці листопада минулого року, допровадили на цілій українській землі до світлої побуди Української Центральної Ради і до побуди партії зорганізованих серед неї, коли українських кандидатів вибрано поверх 75 процентів, коли другі партії, які мають представників у Центральній Раді одержали майже 15 процентів, коли большевики осягнули менше як 10 процентів. Наприклад, у київській губернії на основі нашої виборчої лісти вибрано 20 наших кандидатів в 22 предложених, в подільській губернії в 19 кандидатів вибрано 18, у волинській в 10 кандидатів дев'ять, в полтавській в 17 кандидатів 14 і т. д. Я думаю, що це вистарчав. Це — ті маси, на яких опирається Центральна Рада і в імені яких прибула сюди, щоби тут говорити.

Тепер петроградське правительство порішило ще хопити ся останнього способу. Вони скликали 3. грудня 1917. р. до Києва під мовчаливою згодою осередніх держав український конгрес солдатів і селян. На той конгрес наспіло поверх 2000 делегатів, та проти сподівання тих, які скликали, почалися засідання його голосними овациями для Київської Центральної Ради й Прем'єр-міністра Грушевського. Вони виказали Центральній Раді переважаючу більшість своє повне довіру. Після цих додів втекла мала група большевиків, мабуть числом 80 чоловік, з того конгресу, переселилися до Харкова й проголосили себе як нове правительство Української Республіки. Народні комісари вислали туди незорганізовані банди Червоної Гвардії, щоби ограбити населені харківської губернії і охоронити харківське правительство від того населення. Так почалося харківське правительство, і це є сили, на які вони опирається! Про це немає ніякого сумніву, що вони не тільки непокликані застулати Українську Республіку, але й наїйтися не може бути уважане представництвом міста Харкова.

На другі уваги пана Троцького, які настутили буквально, або тільки межі стрічками, не уважаю потрібним відповісти. Наша будучина, наша

історія, наше покоління й широкі маси працюючого народу, які стоять по боках фронтової лінії, самі по-рішать, хто стоять за правдою, хто за кривдою, хто соціаліст, а хто прореволюціонер, хто буде, а хто будований руйнус.

Признання незалежної України осередніми державами.

По цій великій бесіді іменем осередніх чотирьох держав заявив г. Черній, що вони уважають себе спонуканими призвати Українську Республіку вже тепер як незалежну, вільну і суверенну (власновільну) державу, яка може заключати самостійні договори.

Пан Троцький зауважив коротенько на се, що він свого погляду на українську державність не змінив і звертає увагу осередніх держав на те, що Ім тяжко прийшло би подати точні граници тільки що призваної республіки, а при заключенню миру це не легковажне питання. (А ще тяжче міг би сам Троцький подати граници російської Республіки, яка йому підлягав. Ред.).

На цьому повне засідання перервало.

Представництво Польської держави.

Дня 3. лютого було засідання німецько-австрійсько-угорсько-російської комісії в справі допущення представників західних країн держав до переговорів в Берестю.

На це питання Троцький відповів: Ми в нашого боку призначмо самостійність і незалежність польської держави в повному обсязі, та не спускаємо в ока, що самоозначення в непевне, як довго Польща обсаджена". Він призначав би таке заступництво, яке опирається на широких верстах населення. Далі ставив ті самі зауваги до Польщі, що й до України, що вона не має ще усталених границь.

На се відповіли представники осередніх держав, що Росія теж не має тепер усталених границь, а вона веде переговори. Що до Литви й Курляндії — Троцький мовчав, закидаючи, що осередні держави не признали нового правительства у Фінляндії, та опріч його є ще й давнє. Він сказав, що представники осередніх держав, що переговори гублять ся в хибрах, себто, Троцький многословієм хоче провоціювати справу переговорів. На кінці засідання повідомили представителі делегації Німеччини й Австро-Угорщини, що вони мусять відійти до Берліну на коротку нараду, про яку доносили попереду.

II.

НА ПІВДНІ.

Під таким заголовком містить петроградське „Діло Народу“, з 12. січня с. р., враження з подїй на півдні, сібто на Україні, на Дону й на Кавказі. Подамо тут цю статтю в скороченому вигляді, вибираючи тільки те, що відноситься до положення в тому часі на Україні. (Ред.).

„Особи, які прибувають в останніх потягах в Криму до Петрограду, оповідають дуже цікаві подробиці про подїї на півдні. Починаючи від Білгороду поїзд увіходить в область „внутрішніх фронтів“, яка уявлєє в себе найфантастичнішу й повну несподіванок перемішку ворожих військових частин і їх впливів. Так білгородський район знаходить ся під впливом білгородського польського легіону, службового виконавця большевицьких приказів? — Ред. „Г. Д.“). Уважаючи себе частиною большевицької армії, місцеві польські легіонери силкують ся старанно заховати від публіки, яка там проходить, всі зовнішні познаки свого національного формування, які польські орли на кашкетах і т. і. На запит пасажирів про військову при-

належність, легіонери постійно одновідають: „Ми — солдати білгородського революційного штаба“.

Далі аж до самого Харкова на всіх промежніх станціях повно містосві балтійської флоті і червоно-ногвардейців.

Вони виступають окремими загонами, без явних керманчиків, без спільногляду, чисто інтуїтивно (навдалу), становлячись часто в суперечності один проти другого в поодиноких виступах.

Харків після недовгочасного зайняття його українськими гайдамаками з 3—4 січня знову захопили большевики. (Остання вість доносить, що Харков тепер в руках Українців. Ред. „Г. Д.“). Але, починаючи від Харкова далі на південь, більшевицький вплив в повоїнівниках малих містечках і промежкових станціях, які часто в протязі кількох днів переходять в одних руках

дом цього важкого пункта в руки Українців.

Разом з зайняттям Александровська до українських рук перейшли найбільші на півдні автомобільні майстерні, які обслуговували два фронти — південно-західний та румунський.

Взятим у полон солдатам-Великороссам Українці дали офіційні відпустки і пустіли додому, відбравши передовим зброю. Проте вони, в огляду на те, що часто бракує доброго одягу, Українці, як і козаки „міняють ся“ в полоненими новими шинелями, чобітами і іншими частинами салдацького одягу.

Передають, що в боротьбі за Александровськ Українці чимало помогли місцеві робітники, які перейшли на їхній бік і взяли активну участь в боротьбі проти більшевицьких ешелонів.

Цікаво також зазначити, що українські гайдамаки свідомо відносяться до своїх обовязків і до дійсності їх дorchуєн. Так на деяких станціях, зайнятих Українцями, гайдамаки входять під час постоїнки

потягу у вагони і запрошують солдатів перейти із загальних до спеціально для них призначених вагонів.

„Товариші, це — державне добро, а ви його нівчите: ламаєте вікна, здираєте плюшеву обивку з диванів“ і т. і.

І тут гайдамаки особливо підкреслюють, що вони „просять честю“.

В місцевостях, які межують з Донецькою, матроси й червоногвардійці, що билися в козаками і поїздали в них у полон, розповідають, що козаки дають полоненим більшевикам добро прочухання.

Надії й рахуки, які покладали більшевики на великоруські гарнізони на Україні, в кожним днем розбиваються. В дійсності навіть справжні більшевицькі частини з охотою користуються відпустками, які Ім дає Центральна Рада, покидають Україну і розходяться на небільшими зграями, хто куди поїде.

Бережіть Українську Народну Республіку!

Подаємо за „Робітн. Газету“ отсюю відозву Укр. Соц. Цем. Роб. Парти до салдатів—Українців:

Салдати -- Українці!

254 роки тому назад український народ повстав проти польських панів. Все селянство й робігництво записалось у козаки, щоби боротись за землю і волю. І побороли, і здобули волю, здобули землю, вигнали панство і стала на землі Українській Вільна Козацька Народна Республіка.

Та не довго зажили той вол! Боячись польської сили, стали козаки шукати помочі у цара московського, у братнього народу руського. І для того зedналась Українська Козацька Республіка в московським царством як рівна держава з рівною суспідкою.

Та на погибель собі зedналась Україна в Москвою. Ваяли II московські самодержавні царі у свої пазурі, обдурили, пооднімали всі права, скасували козацьке військо, повернули всіх вільних козаків у московських кріпаків, пограбували народні козаці землі, і стала в Народної Козацькій Українській Республіці паршивинка Малоросія, безправна, ограбована, „хахлацька“ країна.

254 роки жила наша Україна в поневірянні, в знущанні, в альянсах. 254 роки смоктали руські царі, пани та чиновники тепленьку смашну кров дурних хохликів. Хохли тільки крекали та стогнали.

Аж ось ударив гром революції, розлетілося на трісочки панування царів, став усяк народ до волі та до долі своєї.

Встало і наша Україна, зашамоталась і „хахлі“, взялись до своєї долі і з „хахлів“ поставали „Українцями“, вільними синами своєї змушені, ограбованої української землі.

Та не до смаку припало оте відродження нашого трудового народу всім руським панам, панкам та підпанкам. Почали ті панки брехнями, обдуруванням кидати в нашу волю, в велику роботу. І панни-буржуй кадети і чорносотенці, фарси приятели, і навіть солоденьші меншевики — всі вчепились і руками і зубами за поля нашої селянської, робітничої та салдацької Центральної Ради, щоб не дати Йі ходу, щоб не могла вона йти до повної волі.

Та не вдалося її панкам, ні полупанкам спінити салдацтво, робітництво та селянство наше. Вирвали Центральна Рада з Іхніх зубів полі і оповістила на Україні Українську Народну Республіку, оповістила мир, передала народні старі козаці землі знов у руки народу, в руки вільних трудових синів Республіки. Знову стала з затурканої, обдуrenoї, ограбованої Хохлаччини, в той паршивинкої Малоросії, Українська Народна Республіка, вільна держава.

Та чи нá довго ж стала вона, товариши—салдати? Чи не оддауть II знову нероумні хохлики у пазурі руських самодержців?

А в Петрограді вже панують нові самодержці. Зонуть ся вони Народними Комісарами большевиками. Самодержавство і безпарино вчувають ся вони з усяких свобод. І на нашу свободу теж заляхають. Не любо руським большевикам, що український народ хоче жити своїм життям, і хочуть вони завести й у нас свої порядки. Хочеть ся Ім, що і в нас так само, як і в Іхній большевицькій Росії люди пухли в голоду, щоб учиняли різно, грязю, щоб купка салдатів хапала вибраних усіх народом людей і садовила в тюрми. Хочеть ся Ім, щоб наша Україна так само стала живою гнити й

смердіти, як гниють і смердять уже Іхні большевицькі Петроград та Москва.

Так-же чисто по царсько-московському заходжують ся коло „хахлів“ руські большевики. Так само, як 250 років тому назад московські царі та бояри одняли у Козацької Республіці II військо, так само тепер московські большевики у Народної Українській Республіці хочуть однати II народне військо. Уже большевик Кріленко (теж хохлик!) присилає нашому командуючому приказ слухати ся його. Уже руські большевики не позволяють Українцям виділятись у свої полки. Уже большевики хочуть розігнати Центральну Раду, цих українських робітничих, салдацьких та селянських народів вибраних, і замість Центральної Ради поставити панувати на Україні вибраний большевиками „Совет солдатских і рабочих депутатів“.

Через що Ім не подобається ся Центральна Рада? Через те що стоїть за мир? Чи через те, що дала землю трудовому народові?

Ні, не можуть вони цього сказати. Стараються ся вони оббрехати ІІ, та не знають, як краще зробити, і брешуть так само, як колись брехали й руські панки—кадети, себто: ніби Центральна Рада і буржуїза, і контрреволюційна, і ще багато всякої погані! хочуть виміти на народів українських вибраних. А все через те, що не руські, не московські вибраниці сидять в Центральній Раді, а наші українські салдати, робочі й селянин і що Україна вже не Малоросія, не Іхні московські царі, пани та чиновники тепленьку смашну кров дурних хохликів. Хохли тільки крекали та стогнали.

Салдати—Українці! Большиники знають, з якого кінця починають, щоб звалити нашу Українську Державу. Насамперед вони, як і Іхні московські царі, хочуть однати нашу силу, наше військо, найдужчих оборонців нашої волі. І через те вони так усередно беруть ся до вас, салдати, через те вони так перед вами набірують на Центральну Раду! Ї хочуть обдурити вас і післявіти з вашими ж салдацькими, робочими та селянськими депутатами.

Бережіть ся, Українці! салдати! Слухайте, як вони коло вас сівають та гадуйте, як так само коло козаків 250 років тому співали московські бояре. Щоб не стало ся так само, як тоді, щоб не впала знову Україна пазурі московських большевиків Пятакових, мілонерів і жиродів народів.

Українці большевики! А ви страйте ся лучче перед вашими панами-большиниками, цілуйте большевицько-московські кулаки, якими вони були по лиці вашу рідину країну, вашу волю молоду. Плюйте, Українці-большиники, на самих себе, на свій нарід, на свій розум та по-значайте його у чужих, учіть ся у руських, як треба жити у нас на Україні. Вони навчать, вони вже навчили нас цілі століття, вчіть ся й далі, може колись нащадки ваші відмінно в у лиці за вашу по-значений розум, за вашу неосмислену зраду, за вашу нікчемну науку.

На Україні, у Вільній Українській Народній Республіці вся влада Українському, а не якому іншому народові, всі власті революційними вибраними, його салдацьким, робочим і селянським депутатам—Центральній Раді, а не руським Советам!

Салдати—Українці! Хохли ви, чи Українці? Підбражачі ви московських учителів, чи сини своєї землі? Коли ви Українці, коли сини своєї музицької, змушені, ограбовані руськими, панами землі, то не давайте дурити й грабувати II далі! А що саме треба вам робити в тимах, що хочуть свою науку обдурити вас, то ви самі повинні знати!

Хай живе Українська Народня Республіка і II народні вибраниці, Центральна Рада і Генеральний Секретаріат III!

Вісти з України.

Побіда Українців у Київі.

Іскрова телеграма в Київ до Берліну доносить: „Бунт большевиків“ у Київі Українці подавили. На чолі теперішнього інаново виборного правління на Україні стоїть представник мирової української делегації Голубович. Всі Українські війська станули по стороні Київської Центральної Ради. Війська большевиків втікають чим скоріш в Україні до Росії. Коло Київа зібрано півмільона української війська; також узброєно цивільних громадян.

„Фоссіше Цайтунг“ довідується ся, що війська Ради обсадили Харків. Секретар Голубович утворив міністерство, в якому немає ні одного члена з большевиків і яке стоїть в противеності до міністерства Винниченка, що хотів порозуміння з большевиками. („Fr. Nachr.“ ч. 37а).

Небезпека большевикам з боку Каледина.

Агенція Гаваса доносить: Телеграма головноміністром нового большевицького військ (Дубенка?) на Дону заявляє, що положення воюючих військ в Каледином дуже загрожене. Конче потрібна допомога большевицьким військам, бо як не буде, то революція в небезпеці?. 80.000 червоної гвардії стягнено в околиці Харкова, та Іх вислано проти Каледина.

(„Gen. Anzeiger“ ч. 32.)

Як виходить з цього,—80.000 червоної гвардії Москви розташовані по східній Україні і як ті шакали вони руйнують Україну. Та недовго Ім там панувати! (Ред.)

Сварка Алексєєва з Каледіном.

Петроградська телеграфічна агенція доноситьзвідмінення Смольного Інституту: Поміж Каледіном і ген. Алексєєвим вибула суперечка. Алексєєв обстоював потребу боротися з большевиками не тільки на Донщині, але по всій Росії. Проти того був Каледін. Алексєєв на чолі 30.000 салдатів відлучив ся від його. Смольний Інститут зарядив потрібні способи, щоб його вустрінути. Рада комісарів зі своєю господарською радою порішили призвати власністю держави копальні вугілля в Донецькому басейні, які опустіли властителі. („Frankf. Zeit.“ ч. 38).

З РОСІЙСЬКОГО ЖИТЯ.

Відносинам російського життя посвячують часописи щораз більше місяця, бо там мають готовити ся новий переворот, який буде мати значення для війни і для сусідів, що мусять погасити пожар руїн в самії Росії, щоби вона не перекинула ся до сусідніх держав. Приходиться черга на вимінення в боку Швеції, а можливо й Німеччини, в справі порядку в Росії.

В Петрограді так змальовують дорожнечу прибувші подорожні: Щоденні кошти большевицького правління виносять 30 мільйонів рублів через те, що на бучні житті Червоної Гвардії і салдатів ідуть великі гроші. Щоденне жалування звичайного салдата виносять 8 рублів, червононого гвардиста—25 рублів, червоної армії консул сібірської республіки до Петрограду. ІІ

Жаловання для робітника вагують ся між 25 і 40 рублів денно. За відкідання саїгу платять ся по 30 рублів денно. Часописи коштують 30 коп. за число. Черевики від 150 до 360 р., одяг від 600 до 800 р.

— Зворот соціалреволюціонерів від большевиків доконується на цілій лінії. Вони бачать, що маси одвертаються від большевиків, і підмовляють робітників, щоби відкликали своїх представників із Сповіту. Занепокоєні серед большевиків зростає з кожним днем.

— Відділення церкви від держави хоче перевести своїм указом Совет Народів Комісарів. Там указом знесено всі привілеї і обмеження в області віри, заведено свободу релігійних обрядів, оскільки вони не приносять прав місцем. Релігійні приєднання знесено. Заключені подружжа й народини віддані горожанській владі. Школу віддано від церкви; обов'язкову науку релігії знесено. Церковній релігійні товариства не мають мати підпору в боку правителів; Іх маєтки призначені власністю держави. Наслідком цього указу є наслідком зайняття монастиря Олександра Невського московським патріархом наклали на большевиків церковні прокляття.

— Зайняття монастиря Олександра Невського мимо опору ігумена і монахів гвардійцями на розказ Совету викликало серед вірних велике обурення. Жінки уладили проти цього демонстрацію в образами матері Богої і Христа.

— Загострений ворний стан в Росії проголосило правительство наслідком ворожого становища земств і розорювів в цілій Росії. Вся телеграфічна звязь в Петроградом перервана. В самім Петрограді не в силі здергати маси, яка грабувала великий склад картоплі, де було 3 мільйони кілограм, для цілого Петрограду. Червона Гвардія і війська не змогли здергати розхильованіх мас. Комісарів від поживи покидали юра в Неву, та кинула ся грабувати інші склади. Правительство зі страхом оголосило підвищення пайки хліба, але досі не перевело сього в життя. Недостача засобів поживи зростає в столиці і в околицях. Селянин задержує побіди в поживою перед Петроградом і грабуєть. З південних українських губерній селянин не хоче брати паперових грошей за збіжжя, тільки вимірюють його за фабричні вироби.

— Арештовані Кріленка ураз з головним штабом доконав польський легіон в Могилеві і зайняв місто Рогачев. Там захопив від 1.600.000 рублів готівкою. Багато російських салдатів розстріляно, совет розвязано. Правительство поставило польському генеральному штабові ультимат, в якім домагається ся опорожнення Рогачева, понехання арештовані, випущення арештованих—під загрозою небезпеки Поляків, яких заарештовано як заложників.

— Червона армія вже має команданта тов. Потапова, та ІІ зложоніє поступає мільво, тільки що приказано зворити перший корпус.

— Сибір утворює правительство в Томську з Потапіним на чолі. Це в професор унів., провідник револ. руху 1905/6. Проти цього правительства постараються большевики утворити друге правительство Советів. У Томську відкрито сибірську Думу, засновану в 300 послів, яка має управити Сибіром до скликання Установчих Сибірських Зборів. В склад цієї Думи входять представники земств, міст, товариств і різних національностей Сибіру, далі представники почти, залізниць і інших публічних заведень. Правительство Сибіру вислато до Петрограду представника, який має перевести по мирення петроградського правительства з Україною, Доном і дрігими республіками. Крім цього має бути висланий окремий консул сибірської республіки до Петрограду. ІІ

Вісти зі світа.

ГРІЗНА НОТА ШВЕЦІЇ ДО РОСІї.

"Daily Mail" доносить до Базеля зі Штокгольму: Шведська міністерська Рада виславла ноту до Петрограду, в якій дамагається спосіб охорони для безпеченства своїх підданих. Шведське правительство готове разом з другими державами держати порядок у Фінляндії і охороняти правительство, вибране народом. Небезпека велика і тому міністерська рада лишила ся в повному складі, а король Густав не виїзджає зі Штокгольму, жучи розвиток подій. Офіцерам і приналежним до війська заборонено виїзджати з краю. („Frank. Nachr.“, ч. 38в).

АНТАНТ ПОКИДАЄ РУМУНІЮ.

Наслідком тяжкого положення є мусить Румунії приступити до мира і вже заключувати перемир'я з осередніми державами в Сінай. Через те відмовилися парижські банки вимінити румунські чеки і виказі платіжі. Всі папери румунські на біржі перечеркнено.

(„Frank. Nachr.“, ч. 38в).

ПРОДОВЖЕННЯ ПЕРЕМИРРЯ.

(На румунському фронті).

В Сінай почалися занов переговори про перемир'я на румунському фронті з осередніми державами. 13. грудня завішено у Фокшані зброю в боку румунської армії, яка стояла під кермою українського генерала Щербачева, що провадить українську армією. Супротив того, що як раз минув строк цього перемирря, є мусить він або бути продовжені, або не пічноти ся заново. Може з цього вийти мирів переговори з Румунією. („Gen. Anz.“, ч. 37).

ПОЛОЖЕННЯ У ФІНЛЯНДІЇ.

Останні відомості з Фінляндії доносять, що область володіння Червоної Гвардії обмежується на меншу південну частину, де панує російське безладдє. У Гельсінфорсі ніхто не в безпеці за своє життя. Звістка червоної гвардії не спливає навіть приказу П управи. Всі міщанські і правосоціалістичні часописи закрито. Фінляндське посольство в Штокгольмі завіввало Фінляндії, що живуть у Скандинавії, до утворення горожанського корпуса. Зі шведського боку приготовлюється помічна рука для відновлення порядку. Правительство ще однак заборонило творення шведських добровільних відділів — та вони ждуть в поготові. („Gen. Anz.“, ч. 32).

ЧУМА НА БЕРЕЗІ ЧОРНОГО МОРЯ.

З Ялти доносять до Петрограду, що пошиє чуми прибирає щораз більші розміри. Так само напади чуми слухалися на Кавказ. Червоний хрест вислав санітарний поїзд з дезинфекційними засобами.

(„Frank. Zeit.“, ч. 39).

Війна.

(Відомлення осередніх держав).

На східній фронті немає нічого зміни.

На західній фронті почала ся сильніша боротьба артлерією дні 2. лютого. Англійці робили наступ на схід від Monchy і потерпали криваві втрати. Французи зробили наступ на Brancourt і мусили відступити. На фландрійському фронті прийшло до сильної перепалки артлерії.

На прочих фронтах тихо і нічого нового.

З таборового життя.

— Театр. У неділю, 3. лютого, в перший раз ми побачили на нашій сцені комедію І. Тобілевича „ХАЗЯЙН“.

Ця комедія належить безпечно до найкращих творів І. Тобілевича — майстра української драматичної штуки. В основу П автор кладе ту ідею, що ненаситна погоня за маєтками калічує морально чоловіка й руйнує його життя й життя других людей.

Таким морально скліченим типом являється Терентій Гаврилович Пузир — центральна особа песси. Вона схарактеризована автором дуже яскраво й детально. Пузир — хазяїн тілом і душою; він любить своє хазяйство. Збільшення маєтків — головна мета його життя. Енергійна праця, чесні й нечесні дії, непомірна скupість — все направлено на досягнення цієї мети. В своїй діяльності Пузир керується ся девізом: „з усього треба витягти користь, хоць би прийшлося ся тягнути і зубами“. 1, дійсно, він тягне і став мільйонером. Величезні маєтків зосереджуються під його владою; на його стежках випасаються ся десятки тисяч овець; одної пішенні йому вродило двадцять дві тис. кіл!

Але його жадоба не має границь. Він скуповує дрібні маєтків в околицях, а власників їх обертає в своїх робітниках; за дуже мізерну плату і вбогу Іжу примушені вони працювати на безсрібничного скупого мільйонера. Що йому ці люди, коли він навіть щастя своєї рідної доньки замірює ся віддати в жертву інтересам збагачення?

Ненаситна жадоба багатства скривила характер цього чоловіка. В своїй скупості він дійшов до того, що жаліє грошей на власний одяг; найменша страта в хазяйстві турбує його незвично; навіть у смертельній небезпеці через заскучість він одмовляється ся від хірургічної операції. Крім хазяйства він не хоче знати нічого; громадянські справи його не обходять. При всім цьому Пузир — людина неосвічена, обмежена й короткозора: на кождім місці його обманюють усіякі Ліхтаренки та Фінсгени і, коли він прийняв участь у нечесному підприємстві, то опинився в цілковитій залежності від Жида-фактора Маюфеса.

Вистава пройшла цілком вдовольняюче. Гуртова сцена робила враження натуральності. Більшість виконавців-артистів як найкраще справилися зі своїми ролями. Це можна в першу чергу сказати про т. Зайку, Надеждину й Гажаленку. Влучно вдав хитрою лукавого економа т. Зайця. Добре, хоча й нерівно, грав т. Бібік. Маюфесові (Шлюс) бракували ріжноманітності рухів. Натурально провів т. Кривохижка досить пасивну ролью Марії, Пузиревої жінки. Тов. Кучеренка — вдовольняюче. Т. т. Підопригора й Брижицький, на жаль цілком не надавались до своїх ролей. Zet.

— Музично-драматичне т-во ім. М. Лисенка. 5. лютого відбулися загальні збори товариства. На порядку денім було: 1) читання протоколів, 2) вибір уступаючого заряду, 3) вибір нового заряду і 4) біжучі справи.

По відчитанній прийняттю протоколів дали звіти члени уступаючого заряду. Режисер т. Біляїв подав до відома зборів, що артистичний гурток скасував драматичну школу через те, що мовляв, що як рецензенти „Громадської Думки“ так і всі таборові організації вимагають від артистів, як від фахівців, кращої гри на сцені. Звіти прийнято і уступаючому зарядові віддано обсолюторю.

Потім почалися вибори. Головою товариства вибрано знов т.

С-вона. При біжучих справах т. Тула запропонував програму концерту, який має відбутися в місті Гісені, яку після широкого обговорення затверджено.

Гуллібіда.

Бург музів довірря. 7. лютого повернулися на свою команду постійні музі довірря, після того як прослухали утворені для них у таборі курси. Час курсів, правда, не дуже довгий, але завдяки нетомній праці лекторів і тому прязливому та уважному відношенню до лекцій, котрі виявляли ввесь час мужі довірря, розуміючи величезну важливість свого завдання, вони багато взнали нового і роз'яснили собі багато з того, що Ім було не зовсім зрозуміло. Нема сумніву, що вони, вернувшись на команди, матимуть чим поділитися з товаришами. Тепер тільки вимагається ся від них тієї широти, що допомогла б Ім прящепити товаришам усе, що вони привезуть із собою.

Правда, свободного часу для цієї праці мужам виділено небагато, але ж у єх хвилині, коли кождий Українець готовиться ся до нового свободного життя, котре його стрінє на Україні, робітничі команди, де є мужі довірря, і при сих обставинах вброялися на користь сучасного в неволі й будучого громадянського життя.

Щоб узвіти, як ширить ся на командах ся культурно-просвітна праця, треба знати в яким задоволенням оповідають про ріжні організації товариші, що вертаються до табору. Там в „кооперативні громади“, котрі мають свої крамниці; там відбуваються ся ріжні заїздівня зі сходини; існують літературні гуртки, де раз-у-раз провадяться читанки; там же уладжуються ся засобами робітничих команд вистави й концерти. Побажася же й син новим командам, щоб вони з приїздом до них мужів довірря почали найскоріш гуртувати ся та користати ся кождою хвилиною свободного часу.

K.

— Т-во „Січ“. В четвер, 7. лютого, відбулися звичайні збори т-ва. По відкриттю зборів т. Бортник дав авт про замовлення праправа і полкової відзнаки, після чого проф. Терлецький виголосив реферат на тему „Третя Українська держава“. Зпочатку професор згадав про першу Українську державу, котра була повсталою за старих часів заходом князів. Ця держава не змогла довго вдергатися з огляду на своє географічне положення, бо відусіль була оточена ворожими державами, а до того перша стояла на шляху татарських орд, що насувались з Азії, на Європу, і тому мусила була власті. Підпала тоді Україна під панування латовської держави, а потім польської.

Та хоча і впала Українська держава, а проте український народ мав в собі життєву силу, яка під тяжкими ударами пануючої нації все мініла. І як залізо під тяжким молотом обертається ся в сталь, так і Український народ увійшов у таку силу, що потрас своїми ворожими, і за часів Богдана Хмельницького повстало була друга Українська держава. Однак не судилося як цій вдергати ся: незабаром попала ся вона в ярмо сусідів і аж тепер ми бачимо, як в руїн російського царства повстало третя Українська держава.

Оглядаючись назад, в минувшину, ми бачимо, що наш народ здатний до творення держави, але чи здатний він до удержання незалежності, про це факти історії сумні, бо дів було держави і обиді впали, і чи не шкода буде творити третю для того, щоб і ця впала. Дивлячись у минувшину ми бачимо, що перша Українська держава впала по обставинам від неї незалежним,

але про другу ми цього не можемо сказати, тут уже — ідея правда діти — були винні самі ж наші предки. В 17-му віці, коли ще скрізь в Європі панувало тяжке кріпацтво, наш народ, зваливши польське панування, не хотів корити ся її свої старшини, а відповідніх своїх свободолюбів мріям форм державних витворити не міг, бо в боротьбі за волю призвичайвся ся лише до руйнування, не навчаючи ся одночасно творити нове замість зруйнованого, і тому волів іти під зверхність сусідів. Він не вважав на те, що там неволя була ще гірша од своєї.

Край, котрий був примушений вести безнастаний війни в зовнішніми ворогами, потребував міцної влади, на чолі якої стояла козацька старшина. Старшина, що правда, при всякий нагоді старалася ся приборкати народи маси, але порівнюючи з іншими европейськими та дінськими державами внутрішній лад на Україні все ж був далеко кращий. До всіх державних інституцій уряд вибиралося народом, і якби були наші предки розумно користувались цими правами та шанували б свої привileї, то лад на Україні згодом все кращав би. Та наші предки, здобувши собі волю, поклали надію на „батьківщину білого царя“ і ця надія завела його в московські кайдани.

Тепер в руїні московського царизму повстало третя українська держава. Чи вдергить ся вона? Це буде залежати від самого народу, від самих нас. Як що ми не покинемо вінчану покладатися на когось, то нас жде участя наших предків. Повставши українська держава являється ся сучасною державою зі всіма державними і громадськими інституціями, в яких увесь народ має змогу брати участь для творення кращих умов життя. І як що ми не будемо відлятися гнилою колодою, а будемо виконувати всі свої громадські обов'язки, як в тій машині до останнього гвінтіка все на своєму місці виконує своє призначення, то наша держава не впаде. Не будемо задовольнятися тим, що вибрали представників до парламенту, чи то до якого іншого уряду, і покладатися на Іхню ласку, а будемо і на місцях беззупинно працювати і стежити за роботою всього державного й громадського механізму, то над нами ніхто не зможе — і ми, і чужі. В кождій нормальній сучасній державі існують ріжні політичні партії, — буде безумовно у нас, будемо критикувати і своїх політичних ворогів і настановлені нами уряди, як що вони не робитимуть того, що нам треба. Будемо критикувати, будемо боротися всіма залежними від нас культурними засобами за здійснення наших ідеалів, але не забуваймо про самостійність нашої держави. І коли нашій державій незалежності загрожує небезпека, мусимо забути про всі партійні незгоди і, як один, стати в оборону рідного краю.

Свою промову пр. Терлецький закінчив зазивом до т-ва конче запамятати сі останні його слова, бо Січовик настав перед оборонець рідного краю, а потім вже громадянин.

Після реферату Полковий Отанан повідомив т-во, що проф. Терлецький має відійти до зальцведельського табору і склав із іменем т-ва подяку проф. Терлецькому за всю попередню його працю в т-ві і побажав йому всього найкращого. Т-во вітало відіїдаючого тов. професора гучними оплесками. Дякуючи т-ву за прихильність, т. професор побажав йому щасливого повороту додому і як найкращого мирного життя серед своїх рідніх.

Вкінці на бажання проф. Терлецького було проспівано в супроводі орхеєри кілька пісень, і збори закінчилися ся. С. Д.—Ів.